

Handläggare:
Thomas Kultti
08 508 19 101

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2014-03-13

Stöd till näringslivsutveckling i Farsta stadsdelsområde

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens rapport och den fortsatta inriktningen på stödet till näringslivsutvecklingen i Farsta stadsdelsområde.

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Pär Dahlqvist
avdelningschef

Sammanfattning

I stadens översiktsplan anges att centrala Farsta är en av nio tyngdpunkter i ytterstaden där bostäder och näringsliv ska utvecklas. I Vision 2030 är målet 60 000 nya arbetsplatser i hela söderort.

Förvaltningen redovisar i detta tjänsteutlåtande de processer som pågår och vad vi gör för att stödja en positiv näringslivsutveckling i stadsdelsområdet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi, stadsmiljö och strategi.

Bakgrund

Stadens översiktsplan och kommunfullmäktiges långsiktiga och samlade vision för stadens utveckling, Vision 2030, handlar bland annat om att få till stånd ett ökat bostadsbyggande och ett starkare näringsliv i Stockholms södra stadsdelsområden. Det nya bostadsmålet är 140 000 nya bostäder i Stockholm och 60 000 nya arbetsplatser i söderort.

Förvaltningens näringslivsarbete syftar till att samverka med och stärka de processer som bidrar till att fler arbetsplatser skapas i söderort och i Farsta stadsdelsområde.

Arbetsplatser i Farsta

I centrala Farsta finns drygt 9 000 arbetsplatser. Den största branschen är offentlig vård och utbildning, följt av IT och kommunikation och handel. Telia står i princip för hela andelen arbetsplatser inom IT och kommunikation.

I Farsta företagsområde, i Larsboda, finns omkring 100 företag med sammanlagt cirka 3 000 arbetsplatser. Den största andelen företag är småföretag – 32 procent utgörs av företag med en eller två anställda. Företag med mer än 50 anställda utgör fyra procent och endast Telia har fler än 250 anställda.

I början av 2015 flyttar två av stadens fackförvaltningar, socialförvaltningen och äldreförvaltningen, till lokaler i Farsta centrum. Detta innebär ett tillskott om cirka 200 arbetsplatser.

Utbildningsnämnden planerar att 2015 stänga Farsta gymnasium som har cirka 70 arbetsplatser, och Telia med sina 2 700 anställda har aviserat att de kommer att lämna Farsta 2017.

Det finns idag en obalans när det gäller hur arbetsplatserna fördelas mellan Stockholms centrala, södra och västra delar. I statistik från 2011 har staden totalt cirka 560 000 arbetsplatser. I söderort finns cirka 100 000 arbetsplatser, att jämföra med innerstadens 357 000 och västerorts 90 000. Antalet arbetsplatser ökar i långsammare takt i söderort än i övriga Stockholm.

En fördel för stadens västra delar är den positiva utvecklingen av företag i Kistaområdet. Den framgångsrika näringslivsutvecklingen i Kista förklaras bland annat med att flera aktörer gick samman om en gemensam vision för området. Aktörerna bestod av näringsliv, universitet och forskning samt kommunala och andra offentliga verksamheter. Ett gemensamt bolag bildades, Kista Science City, med uppgift att skapa allianser, hålla samman nätverk och driva projekt. Det övergripande målet har varit att skapa en levande vetenskapsstad. Idag finns där 1 100 företag, 6 300 studenter och 1 100 forskarexaminerade inom informationsteknologi. År 2011 arbetade totalt cirka 70 000 personer i Kista.

Näringslivsutveckling i Farsta stadsdelsområde Farsta näringslivsråd och förvaltningens företagslots

Farsta stadsdelsnämnd inrättade 2010 ett näringslivsråd med representanter från samtliga partier. Rådet verkar för att stadsdelsområdet ska uppfattas som en attraktiv plats för företagande, boende och besökare. Målsättningen är en fortsatt positiv utveckling av området och fler arbetsplatser.

Näringslivsrådet sammanträder minst tre gånger per år. Det administreras av förvaltningens näringslivssekreterare och håller sig informerat om de näringslivsprocesser som pågår inom stadsdelsområdet. Rådet är en kontaktyta och ett forum där företagarföreningar, enskilda näringsidkare och den kommunala förvaltningen kan träffas, utbyta information och diskutera angelägna frågor.

Förvaltningen har utifrån rådets rekommendationer prioriterat ett antal strategiska mål för att stödja ett gott näringslivsklimat i stadsdelsområdet.

- Samverkan med Stockholm Business Region, bland annat genom inrättandet av en lokal företagslots
- Satsningen på Tyngdpunkt Farsta
- Utvecklingen av Larsboda företagsområde
- Näringslivsutveckling vid etableringen av Globen – Norvik hamn

Stockholm Business Region Development (SBRD) är ett dotterbolag till det kommunala bolaget Stockholm Business Region. SBRD och förvaltningen har inlett en samverkan och ett

gemensamt pilotprojekt kring en modell för hur staden kan samordna och utveckla hela stadens näringslivsservice.

Modellen bygger på att förvaltningen har en lokal företagslots som ingår i och leds av SBRD:s stadsövergripande företags-service och företagslotsfunktion. Syftet är att ge de lokala företagarna och företagarföreningarna förbättrad information och delaktighet i samhällsutvecklingen.

Företagslotsen kommer att svara på frågor om stadens olika fackförvaltningars ansvarsområden och myndighetsutövning, lotsa frågor och ansökningar till rätt myndighet och bevaka att handläggning och återkoppling fungerar effektivt.

Under 2014 kommer lotsen att genomföra företagsbesök för att kartlägga de viktigaste företagsfrågorna i stadsdelsområdet. Lotsen ska också ge stöd när företagsföreningar bildas och ge råd om miljöarbete och utveckling av social hållbarhet, så kallat CSR-arbete (Corporate Social Responsibility). Tjänsten kan användas av företag och organisationer som vill samarbeta kring stadsdelsområdets idrotts- och hälsoprofil. Den ska också stödja föreningslivet.

Information om företagslotsen och de tjänster som erbjuds finns på förvaltningens webbplats.

Näringslivsutvecklare

Under 2012 utförde konsultgruppen Jobblotsen på uppdrag av stadsdelsdirektören en nulägesanalys för att belysa hur stadsdelsnämnden kan stödja befintliga näringslivsprocesser.

Syftet var att nämnden och förvaltningen skulle öka sitt engagemang för att bidra till en ökad näringslivsutveckling och fler arbetsplatser i stadsdelsområdet. Analysen presenterades i anslutning till nämndens sammanträde den 18 april 2013.

Analysen förordade bland annat att förvaltningen skulle inrätta en funktion som näringslivsutvecklare för att stärka näringslivsrådets och förvaltningens arbete. Näringslivsutvecklaren skulle enligt konsulternas förslag utgöra en länk till alla satsningar som görs där vårt stadsdelsområde berörs. Näringslivsutvecklaren skulle bli ansvarig för samordningen genom att ha en fortlöpande kontakt med de aktörer som arbetar med utvecklingen av området.

Förvaltningen har följt konsulternas rekommendation och inrättat en tjänst som kombinerad näringslivssekreterare, näringslivsutvecklare och företagslots.

Tyngdpunkt Farsta

I översiktsplanen pekas centrala Farsta ut som en av nio tyngdpunkter i ytterstaden där bostäder och näringsliv ska utvecklas. Kommunfullmäktige har även bestämt att vårt stadsdelsområde ska utveckla en särskild idrottsprofil.

Ansvarig för strategin Tyngdpunkt Farsta är stadsbyggnadsnämnden, som i programarbetet ska samarbeta med exploateringsnämnden och Farsta stadsdelsnämnd.

Det nya bostadsmålet för centrala Farsta är 6 000 nya bostäder och ett arbetsplatstal om 0,9 per bostad, det vill säga 5 400 nya arbetsplatser.

Strategiråden inom Tyngdpunkt Farsta

Satsningen på Tyngdpunkt Farsta har pågått sedan 2011. Uppdraget är att formulera och driva en vision som är vägledande för den kortsiktiga och långsiktiga utvecklingen. Fem olika fokusområden har identifierats och det har inrättats tre strategiråd som är rådgivande i helhetsutvecklingen inom ramen för satsningen. De tre råden har följande inriktningar:

- **Attraktivt boende** – ska skapa förutsättningar för förtätning och ett attraktivt boende i centrala Farsta. I detta råd finns representanter för stadsdelsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, det kommunala bostadsbolaget Familjebostäder och de båda byggherrarna Veidekke och JM.
- **Levande stadsliv** – målet är ett levande stadsliv genom att skapa ett attraktivt och sammanhängande stråk i Farsta med målpunkterna Farsta centrum, Farstaängen och Magelungens strandområde. I rådet är förutom stadsdelsförvaltningen även kulturförvaltningen och stadsbyggnadskontoret samt fastighetsägaren Atrium Ljungberg representerade.
- **Dynamiskt näringsliv** – ska skapa goda förutsättningar för Farstas näringsliv att visa vägen för ett expanderande Söderort. Stadsdelsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, kommunala bolaget Stockholm Business Region, Farsta

företagarförening samt fastighetsägarna Atrium Ljungberg och Nordisk Renting finns i det här rådet, som främst ägnar sig åt att ta fram underlag för vilken typ av näringsverksamhet som har bäst förutsättningar att etablera sig i Farsta när befolkningsunderlaget ökar. Ett förslag på näringsverksamheter och en uppskattning av antalet arbetsplatser kommer att presenteras i vår.

Förutom dessa tre områden fokuserar Tyngdpunkt Farsta också på handel, med Farsta centrum som områdets nav och en spännande och konkurrenskraftig mötesplats, och på idrott och hälsa, där målet är att Farsta ska vara Stockholms viktigaste stadsdelsområde för idrott år 2030.

Strategiråden rapporterar till Tyngdpunkt Farstas styrgrupp som består av förvaltnings- och bolagschefer. Styrgruppen har beslutat att se över möjligheten att inrätta ytterligare ett fokusområde med tillhörande strategiråd, för utbildning och forskning. Det rådet ska i så fall ta fram förslag på hur akademier, utbildning och forskning ska kunna knytas till stadsdelsområdet.

För att samordna arbetet i strategiråden ingår förvaltningens näringslivsutvecklare i samtliga råd. Han administrerar även näringslivsrådet och samarbetar med de tjänstemän vid förvaltningen som är involverade i stadsplaneringsfrågor. Det gäller exempelvis Farsta centrum, ekologi, förskola och skola, specialbostäder och trafik.

Företagsområde i världsklass

Målsättningen är att Farsta företagsområde i Larsboda ska utvecklas till ett blandat och tillgängligt företagsområde med mötesplatser, god tillgång till kompetens. Det ska bli ett attraktivt företagsområde som kännetecknas av kontinuerlig utveckling.

Möjligheten för företagsområdet att inrymma en stor del av Stockholms livsmedelshantering, från ax till limpa, skapar en miljö för mycket goda utvecklingsmöjligheter och innovationer. Just nu förhandlar fastighetskontoret och de företagare som finns i slakthusområdet vid Globen om att flytta till företagsområdet. Enligt de besked staden hade fått i december förra året beräknas omkring 35 av företagen flytta till Larsboda. Etableringen kommer att ge ett väsentligt tillskott av arbetsplatser i stadsdelsområdet.

Förvaltningen planerar att under våren samla de aktörer som är involverade i utvecklingen av Larsboda företagsområde till en konferens med syfte att samla alla goda idéer för områdets fortsatta utveckling.

Globen–Norvik hamn

Stockholm Business Region Development har påbörjat ett projekt med syfte att utveckla en regional samverkan med kranskommuner längs väg 73, som går mellan Stockholm och Nynäshamn.

Förvaltningen medverkar i den arbetsgrupp som Nynäshamn, Haninge, Huddinge och Stockholm har tillsatt. Målet är att ta fram ett underlag för hur näringslivet längs stråket Globen–Nynäshamn kommer att utvecklas i samband med att containertrafiken som idag angör i Frihamnen omlokaliseras till Norvik hamn i Nynäshamn.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsnämndens uppgift inom ramen för översiktsplanen och Tyngdpunkt Farsta är att tillsammans med övriga berörda nämnder och styrelser, och i samverkan med näringslivet, skapa förutsättningar för cirka 5 400 nya arbetsplatser i centrala Farsta.

Förvaltningen bedömer att nämnden i sitt stöd till näringslivsutvecklingen i området bör prioritera samverkan med Stockholm Business Region och arbetet inom Tyngdpunkt Farsta, utvecklingen av Larsboda till ett livsmedelskluster och samarbetet kring stråket Globen–Norvik hamn.

En utveckling av Larsboda företagsområde till ett livsmedelskluster ger särskilt goda förutsättningar för att fler företag i framtiden söker sig till området. Ett kluster av företag och akademier skapar förutsättningar för innovationer och näringslivsutveckling inom livsmedelshantering och matkultur för hela Stockholm.

Förvaltningen ser gärna att de erfarenheter och strategier som utvecklats inom Kista Science City utreds vidare och utnyttjas i utvecklingen av Larsboda livsmedelsområde.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner denna rapport och den fortsatta inriktningen på stödet till näringslivsutvecklingen i stadsdelsområdet.

Bilagor

1. Nulägesrapport Farsta stadsdel – rapport från konsultföretaget Jobblotsen
2. Utveckling av arbetsplatser i söderort – rapport från konsultföretaget Evidens